

SETMANARI IL·L·STRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

PREU: 15 CENTIMS —♦— SURT LOS DISSAPTES

Plassa del Pi, número 3, pis 2^{on}

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barcelona . . . . . Plas. 2 trimestre
 Fora ciutat . . . . . » 2 »
 Los suscriptors del interior reben las obras del
 : : : : : folletí encuadernadas : : : : :

DIRECTOR

D. Joan Brú Sanclement

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Plassa del Pi, 3, 2^{on} (Buzó á la escala)

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent . . . . . 15 cénts.
 Donant avis se passa á domicili sense
 : : : : : augment de preu : : : : :

LOS GRANS AUTORS

Joseph Fellu y Codina

L'infatigable autor al qual tanta gloria deu lo teatro de casa, y avuy indiscutiblement un dels primers autors de la escena espanyola, en virtut dels justos triomfs lograts per sas obras *La Dolorés*, *Miel de la Alcarria* y *Marta del Carmen*, es á la vegada l'advocat que devant lo Tribunal Suprem defensará la causa del senyor Ximeno, en apelació del fallo donat per la Audiencia de Barcelona.

La Redacció de Lo TEATRO REGIONAL se complau en donar tan bona noticia, donchs qu'ella per sí sol parla molt alt en pró de la causa que venim fent de revindicació del teatro catalá.—J. S.

Crónica

En Joseph Llovera, el celebrat pintor reussench que tants dias de gloria ha donat á Catalunya, va morir el dia 7 del corrent en sa ciutat natal. Havém deixat als demés periódichs el trevall de fer la seva biografia, pero no podem de menos que dedicarli unas ratllas, com á tribut de l' admiració que per ell sentim.

Dibuixant per temperament y colorista per intuició, en Llovera era un dels pintors catalans que més se singularisava, es impossible veurer un quadro seu y no exclamar al punt ¡Llovera!, es impossible, perque sabia posar el seu sello particular y exclusiu á totas sas produccions, desde el senzill esbós fet per *La Esquilla*, al cuadro de més composició, com *El Café Cantant*, *El ball del Candil*, *El Bateig*, *Esperant la professó* y altres moltes telas de costums flamencas que ell tan bé interpretava.

Per en Llovera el mon era el seu taller y la seva familia; el seu ideal la pintura. Portat de aqueix mateix amor á la llar deixá, la nostra ciutat per la que l' havia vist neixer, y allí voltat d' amichs y admiradors passava la vida consagrat en absolut á sa familia idolatrada y á sa idolatrada pintura.

Mes, no perque en Llovera fos un home de costums tan pácificas el seu nom deixá de ser conegut en els mercats artístichs, ell no 's movia de casa, es veritat, pero els seus quadros han

voltat el mon, y s' han vist reproduïts en moltes *revistas*, y fins en *chromo*. Pochs pintors ens quedem del geni d' en Llovera, y que disfrutin la seva popularitat, las sevas flamencas son universalment conegudas.

Ha baixat á la tomba jove encare pera conquistarse un nom, si desgraciadament no se l' hagués pogut fer fins are, pero la mort no l' hi ha deixat temps de gosar de la seva gloria, y l' ha sorprés ple de vida y de inspiració, en la plenitud de sa fantasia, arreballantlo violentament á sa familia, á sa patria y al noble art d' En Fortuny.

Rebi sa desconsalada familia nostre pésam y Reus gravi el seu nom en lletres d' or, en la llista de sos fills ilustres, ja bastant llarga, pera honra seva y de tota la terra catalana.

* * *

La causa regionalista acaba de lograr una trascendental victoria. La llengua es el vehícul de la idea, com diu un amic meu. Cultivar la llengua de un poble, es ferli posar amor á lo de casa seva, perque la llengua com l' ayre, está per tot, y quan un poble pot beurer la instrucció y la educació en sa propia llengua, no més te una aspiració: ser libre.

Una victoria completa es pera tots els que estimem nostras glorias passadas y nostra patria futura, la fundació de la cátedra de llengua y literatura catalana inaugurada á Manresa per iniciativa de aquell Ajuntament. No será pas Manresa la única població catalana que disfruti d' aqueix nou benefici, pró, sempre l' hi cabrá la honra de haber estat la primera. Reus y Barcelona no tardarán en seguirla, y aixís dintre no gayre temps potser, lograrem que s' uniformi nostra ortografia, que 's fixi una Gramática, y se estableixi una Academia de la Llengua. ¿Per qué s' ha de considerar un dialecte de mala-mort la llengua catalana, quan conta mes de dos milions de sers que la parlan?

El regionalisme camina á marxas dobles, y aixó n' es una proba. De trenta anys á aqueixa part si n' ha fet de camí l' idioma catalá. Y en el transcurs d' aqueixos anys, ¡si se n' han escrit de llibres en nostra llengua!

Digne de cooperació es el propósit del senyor Durán y Bas, actual rector de la Universitat, de establir cátedra de Llengua Catalana y de Dret Catalá, y montar en la Biblioteca Universitaria una secció exclusivament catalana. Després de aixó procurarem que en els colegis de primeras lletres s' ensenyi també el catalá y lo demás ja vindrá sol. Nosaltres no neguem la hermosura de la llengua castellana, pero creyém que 'l procediment que s' usa en las escolas pera ense-

nyarla als noys de Catalunya, es altament arbitrari y perjudicial pera la cultura del poble.

Nosaltres coneixém 'l mérit y justicia de las lleys espanyolas, pró creyém just també tenir ahont anar á estudiar las nostras; nosaltres no neguem la necessitat de fer de tota la Península una nació, que volem esborrar de nostra historia las ignominias de que varem ésser víctimas, en épocas per cert molt llunyanas; volem que creixi Espanya, mes que aqueixa creixensa no sia en detriment de Catalunya. Volem tenir ensenyansa catalana, y literatura catalana, y quan aqueixa literatura ha sigut coronada y celebrada per la mateixa Academia de la Llengua Espanyola, alguna cosa valdrá: y aixó no ho volem per forsa, si no de bon grat; volem que se ens otorgui per convenciment y guanyantsho per evolució. El dia que 'l régimen regionalista imperi en Espanya, 'l dia que al pop del centralisme se l' hi tallin las potas xucladoras, aquell dia s' aixecarán totas las regions del actual ensopiment y donantse ab goig las mans, correrán á posarse á la avansada de las demás nacions.

Un aplauso entussiasta al Ajuntament de Manresa, á Reus, y al Excm. Sr. Durán y Bas, per lo be que interpretan la voluntat de Catalunya.

A. LLIMONER.

L' esclau

(D' HEINE)

La jove y hermosa filla
del Sultán, cada matí,
se passejaba distreta
pe 'l jardí.

Al cap-vespre prop passaba
de la font que 's veu allí
ahont aygua joganera
mou tragí.

Cada jorn, al tart, s' hi veyá
junt á la font—varen dí,—
un esclau del Sultán, jove,
guapo y fi.

Pobre esclau, de dia en dia
—segons contan—s' enmagri;
com la mort se torná pálit...
¡quin patí!

Una tarde, la primpcesa
s' hi acostá y li parlá així:
—Digam ton nom, patria y tribu,
are, aquí.—

—Soch de la tribu del *Asra*,
(respongué l' esclau ruhí)
dels que quan estiman, moren.—
¡Y morí!

J. BARBANY.

Teatro Catalá

NIU D' EMBOLICHS

Joguet còmic en un acte, original de Angel Salabert. Estrenat lo dia 12 del corrent en lo teatro Principal de Gracia.

Ab aquest joguet ha sapigut trovar lo senyor Salabert lo modo de fer riure continuament á la concurrència com nos sembla 's proposá al escriurel, per lo tant mereix se li reconeixi l' aptitud per aquestos treballs bastant difícils tractantse de fer us de xistes de bona lley com está salpicada l' obra. Lo desempenyo acabat á càrrech de la senyora Guerra, senyoreta Gálcerán y 'ls senyors Guilemany, Casals y Carnicero.

EL CUP

Drama en tres actes y en vers, original de Lluís Sunyer Casademunt. Estrenat la nit del 19 del present en lo teatro Principal de Gracia.

Lo drama del senyor Sunyer es sens dupte dels millors que s' han estrenat en la present temporada. No precisament vol dir aixó que 's tracti d' una obra mestre, com se sol dir, perque no 's troba exent d' alguna inverosimilitut dispensable per ésser convenient en lo desarrollo de l' acció. La versificació bastant cuidada, los diálechs ben trobats, ab agudesas de bona lley, y al mateix temps la companyia del senyor Martí ho prengué ab tan carinyo, que lo públich reconeixent lo mérit del senyor Sunyer va obligarlo ab aplausos á presentarse en escena al final de cada acte.

UN DON JUAN TENORIO A TROSSOS

Casi monólech en un acte, en vers, original de D. Anton Salliveri. Estrenat la nit del 22, en lo teatro Olimpo.

Acertat ha sigut lo pensament d' aquesta obreta. Produeixen bon efecte las interrupcions que sofreix un jove que 's trova repassant lo paper de *D. Juan* de la popular producció de Zorrilla, la que deu representar próximament en una societat.

Las surtidas totas son ben trobadas y á temps. La versificació es també cuydada, notantshi facilitat. Per tots aquets motius es d' assegurar que se representarà aviat per tot arreu.

X.

UNA COSA QUE PASSA

Pessa en un acte y en vers, original de N. Oller, (no'l celebrat novelista). Estrenada en l' Institut Salesiá d' Hostafranchs, lo dia 22 del corrent.

Es en efecte, com diu son titol, una cosa que passa, un pagés que ve de fora, y un *pessa* que li roba una cantitat.

La versificació es bonica, empró deu son autor no cansarse estudiant del natural, per donar quadros de costums qu' interessin al públich.

La representaren ab gust, los senyors García, Ugas, Pallarés, Benet y Romero, lo que valgué á son jove autor algunas sortidas á escena.

VASEBOL.

Un home de sort

Lo meu avi, que al cel sia, desitjant transmetrem lo que la experiencia dels anys li había ensenyat, m' explicaba tot sovint quèntos y ron-

dallas dels que 'm proposo explicarne algun als llegidors de LO TEATRO REGIONAL.

Diu que en lo seu poble hi havia un home, que, gandul de mena, sense ofici ni benefici, ni ganas de treballar, ab lo major cinisme y descaro, quan creya que no podia ésser descubert se apropiaba de lo dels altres, procurant sempre que las sevas malifetas quedessin á l' ombra.

Diu que per aixó no hi havia en tot lo poble una sola persona que no 'l senyalés com á lladre; pero com ell se daba bona manya perque no l' atrapessin en lo moment de la sustracció, ningú li podia dir á la cara.

Diu que en lo poble tothom lo coneixia més que per Antonet, per *L' unglá llarga*.

Diu que En Josephet, un mosso de l' esquadra que ni fet d' encàrrech, més aixerit qu' un pèsol, y ab més nas qu' un perdigué, se li ficá al barret de copa (y no dich á la barretina, com deya l' avi, perque, com es sapigut, no 'n duhen), espiá á l' Antonet, pera en lo moment oportú posarli la grapa á sobre, com ningú s' havia atrevit fins allavoras, y ferli pagá d' una vegada totas las sevas fetxorias.

Dit y fet; se posá á l' aguayt, y cayentli á sobre en lo precis moment en que tenia las mans en lo delictes, s' hi esbafá de tal manera, que lo agarrotá ab tal forsa, com si ab aquella lligada li volgués fer purgar tots els seus anteriors pecats.

¡Pobre Josephet! ¡poch se podia pensá quina li esperaba!

Portat devant del batlle y avans de que En Josephet pogués acusarlo de lladre, l' Antonet, ab las sevas manyas, va acusá á n' En Josephet de haberlo lligat massa fort, y ensenyant las nafras que ell mateix va engrandirse, va lográ convertirse acusador en lloch d' acusat, conseguint que sense parlar del robo, imposessin á n' En Josephet la pena qu' ell mereixia, ab lo consegüent disgust de totas las personas sensatas.

Diu que En Josephet prou va recorrer, pro fou en va; la justicia, sense fer cas del robo, sols veyá las nafras de l' Antonet, que desde 'llavors ensá, ningú en lo poble l' anomenava pel seu nom; tothom li deya *L' home de sort*.

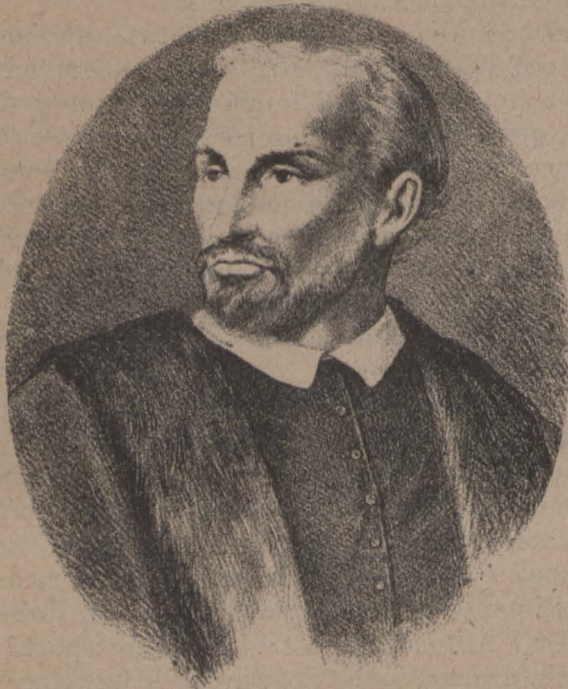
SURISENTI.

* * *

Entre mitg de la foscó
 que negre nit apersona
 una sombra á ton redós
 ve tos crims á bescantarne;
 prou ne voldria ésser jo
 eixa sombra benhaurada,
 mes ¡ay! no podria, no,
 puig en lloch d' apesarte
 te demanaria, amor,
 si altre cop vols estimarme.

FERRAN CANELLA

UNA GLORIA CATALANA

PAU CLARIS

«Era, en lo tracte, grave, pero alegre; en lo parlar, »agradable, pero conceptuós; en lo caminar, fogós, pero »molt mirat.—Era en lo vestir, modest, pero arreglat; »en son procehir, honest; en aconsellar, acertat; en »resódrer, madur; en executar, proutíssim; en aca- »riciar, amorós; en agasatjar, urbá; en repéndrer, sever; »en negociar, astut; en persuadir, eficás.—Se li apro- »piá aquest lema, que pochs han merescut: *Sibi nullus,* »*omnibus omnis fuit;* res per ell, tot per tots.»

Tal es lo retrato del insigne patrici que l'aplaudí autor D. Conrat Roure colocal de protagonista en un dels seus més inspirats dramas, qual publicació comensa en lo present número.

Los dos pollins y 'l burro

FÁBULA

Pasturant un jorn hi havia dos pollins y un burro vell, ab lo cos cobert de nafras, per los anys pelat y sech,

Los petits, corra que corra, no s'estavan may quiets, mentres l'altre l'herba tendra mastegava, sense dents.

Se acostavan los més joves molt aprop del vell, rihent, y quan hi eran, sens tocarlo, raig de cossa á tort y á dret;

Y corrian, y corrian tot bramant y enjegant pets, mentres l'altre murmurava lo seu morro per l'herbey:

—¡Ay Senyor, y quanta jóyal No feu res que no haigi fet.

Qu' es alegre aquesta vida quan lo cap es ple de vent.

J. A. B.

Llista de la Suscripció Voluntaria y acte de adhesió y simpatía á favor de D. Joseph Ximeno Planas, ab motiu de la condemna recaiguda en lo procés promogut per lo descobriment del plagi *La Suripanta*.

Senyors adherits ab entrega de quantitats: Lluís Marsans.—Jaume Massó y Torrens.—Eudald Canibell.—Benet Escaler.—Marian Eseriu Fortuny.—R. Coll y Remedios.—Joan B. Miró Bartolomé.—Lambert Escaler.—Valeri Serra Boldú.—Abe-lardo Coma.—Anton Ferrer y Ferrer.—P. Umbert.—Benvingut Sagrera.—J. Serra y Constan-só.—Joseph M. Llavería.—Francesch Martí.—Anton Pallejá.—Valenti Almirall.—Juli Vintró.—Pau Ferrer y Ferrer.—Joseph Bordas.—Ramon Estany.—Artur Guasch.—Joaquim Casas y Carbó.—Joseph Galbany.—Ernest Moliné y Brasés.—Lluís Riviere.—Joseph Bernadó y March.—Joseph Burgas y Burgas.—Alfons Pujol Burgas.—Anton Broggri.—Joseph Fernández.—Joseph Barbany.—Enrich Molina.—Salvador Sarrado.—J. Vila.—Artur Suñé.—Miquel Galí.—Anton Viète.—Joan Moliner.—Lluís Roig.—Joan Sa-durní.—Ramon Suriñach Senties.—Joaquim Cristiá.—Joseph Blasi.—Anton Saltiveri.—Jo-seph O. Molgosa.—Angel Salabert.—Benet Pa-drós.—Un amic d'en Ximeno.—Joseph Borrás.—Joseph Lluís.—Pere Barrios.—Pere Rius.—Gabriel Puig.—Miquel Coris Coris.—Pere A. Guell.—Casimiro Ribó.—Ignasi Soler.—Salva-dor Bonavia.—Joseph Asmarats.—Juan B. Pi-nyol.

Quin total ascendeix á 168 pesetas.

Se recullen adhesions y donatius en los punts següents:

Imprempta y llibreria «L'Avenç», Ronda Uni-versitat, 4.

Redacció de *La Tomasa*, Sant Ramon, 6.

Administració de *Lo Regionalista*, Escudillers Blancs, 8, 1.er

Redacció de LO TEATRO REGIONAL, Plassa del Pí, 3, 2.^{on}.

Rambla de las Flors, 33, xacolateria.

Botiga del Vano, Hospital, 19.

«El Ingenio», Raurich, 6.

Engrunas

—¿En qué se sembla un mártir á un rey?

—En que porta corona.

—¿En qué se semblan las donas guapas als advocats?

—En lo bon semblant.

A. PALLEJÁ

Veyentla marxar

Ja se 'n va, ja marxa
camí de la vila...
Es ella, la hermosa,
la que tot un dia
mon cor d' amor verge
ha fet sentí y riure.
Sol ab mas tristesas,
sol en la masía,
la seva vinguda
m' ha inundat de ditxa.
¡Com no, si es tan bella,
tan bella y senzilla!
Y al poble s' entorna,
serena y tranquila,
emportantse ab ella
tota ma alegría...
¡Si he gosat mirantla,
mirantla y sentintla!
¡Oh, Deu, y que hermosa
quan l' he vist dormida!...
Y se 'n va lleugera
pel mitx de la vinya,
volejantli airosa
la blanca faldilla,
mentres jo aquí m quedo
sol ab mas desdixas.
Y com més s' allunya
més sento aquí dintre
no sé qué que plora,
una cosa trista.
Y ella va allunyantse
pel camí d' alzinass...
¡Ay mare ab quina ansia
la segueix la vista!
Ja es sols una taca
blanca que camina...
—¡No fugis, no fugis,
dona de ma vida!
Y com va perdentse...
—¡Esperam, vull vindrel!
Y la taca blanca
se pert bosch endintre...
Adeu, adeu dona,
fins á un altre dia.

F. MARIO.

Servey de fora

MASNOU.—Lo diumenge 22 del actual se representá en nostre teatro lo genial drama del inspirat dramaturg D. Angel Guimerá *María Rosa*, qual desempenyo siguié excelent, distingintse sobre 'ls demés actors, lo director de la companyia senyor Graells y la senyora Boix, en los protagonistas de dita obra.

Se representá per fi de festa la comedia catalana *Piso 2.º para alquilar*, del senyor Prat, apuntador de la companyia, que feu riurer extraordinariament á la concurrencia.

L' autor siguié demanat al palco escénich.

Lo públich satisfet en extrem y prodigant innumbrables aplausos als actors.

Per diumenge vinent está anunciat l' últim drama del inspirat Feliu y Codina.—J. P. T.

MANRESA.—Numerosa fou la concurrencia que assistí á la funció qu' en la nit del diumenge últim doná en lo Teatro-Conservatori la notable companyia dramática que dirigeixen los aplaudits primers actors D. Francisco Tressols y D. Vicens Miquel.

Se representá el drama d' espectacle del senyor Moreno Gil, *Quico el idiota*, en quin difícil paper de protagonista se distingí notablement lo primer actor senyor Tressols.

La funció donada á la tarde del mateix dia en lo teatro Gayarre, acabá ab la xistosa comedia *Als peus de vosté*, posada en escena baix la direcció del primer actor cómic senyor Morer.—I. T.

LAS CORTS DE SARRIÀ.—En lo Cassino lo diumenge 15 del corrent se posá en escena lo drama *La creu de la masía*, distingintse tots quants hi prengueren part. Per fi de festa 's representá la divertida parodia del quart acte de *D. Juan Tenorio*, denominada *D. Joanico*, de Llopart y Munné, en la que la senyora Alentorn y el senyor Arteaga feren passá un bon rato, junt ab los demés intérpretes.—C.

PREMIÀ.—Importants funcions s' han donat últimament en l' Ateneo Premianés. La companyia cómicolírica del aplaudit actor genèrich Ignocent Fanals, disparte 7 del corrent posá en escena la bonica sarsuela *La conquista del papá*, y el dia 8 representá *Lo somni de la Ignocencia* y *La nena del Vendrell*. Totas optingueren molt bon desempenyo. La mateixa companyia te en estudi, pera representarla próximament, la bonica obra en dos actes *Verdalet pare y fill del comers de Barcelona*.

En lo mateix Ateneo Premianés dissapte passat á la nit hi doná una funció la celebrada agrupació cómicomusical «Mozart». Dirigeix aquesta agrupació l' intelligent artista Juli Ferrer, y forman part d' ella l' actriu cómica donya Encarnació Boix, excelent concertista de bandurria, y els discrets mestres de laud y guitarra senyors Capella y Domingo.

Componen sos programas ab molta variació, donchs los forman ab representacions de obretas en un acte, comedias, sarsuelas, diálechs y monólechs, pessas de concert y balls; essent tot interprat ab extraordinari ajust. L' agrupació «Mozart» tracta d' augmentar abundantment son repertori ab lo major número possible de obras catalanas.

En la funció d' aquest dia obtingueren tots ells grans aplausos, especialment la senyora Boix en lo ballable final, que 's vegé obligada á repetir per tres vegadas.—X.

GERONA.—En lo «Círcul de Sant Narcís» diumenge passat s' hi posá en escena *La venjansa catalana* y *Lo promés de la Sila*.—A.

SANT MARTÍ DE PROVENSALS.—En «La Alianza» diumenge passat se posá en escena lo drama en tres actes *Lo collaret de perlas* y la pessa valenciana *Cada ovella ab sa parella*.

En lo teatro Cervantes segueix donanthi representacions ab molt aplauso la companyia de D. Miquel Rojas.—A.

SANT JOAN DE VILASSAR.—Diumenge últim en lo «Circo Vilassanés» s' hi doná una variada funció á benefici dels soldats que tornan de Cuba y Filipinas sense salut. Formaren part del programa las pessas *La repartidora* y *L' últim inglés*, en las que 's distingiren tots quants hi prengueren part. També sigueren molt

aplaudits los números musicals compostos pel jove D. Joan Lafarga.—A.

TARRAGONA.—Continúa fent furor la companyia que dirigeix l' eminent actor senyor Bonaplata.

Lo dissapte passat se representá un drama en tres actes que siguié molt aplaudit, no pel mérit de l' obra, sino per lo ben recitat y manera de posarlo en escena.

Diumenge á la nit la tercera representació en la present temporada de *Los dos sargentos franceses*, ab molt aplauso.—J. N. V.

GRACIA.—En lo «Patronat obrer de Sant Joseph», baix l' experta direcció del senyor Escarré y ab la cooperació dels senyors Casamajó, Cuspinera, Soler, Navarro, Segura, Valiente y Aznar, lo passat diumenge dia 22, á la tarde, representaren el drama en tres actes y en vers *Lo puntal de la casa* y seguidament l' aplaudida pessa *Entre 'l menescal y el metje*.

La distingida concurrencia que omplia el local sortí sumament satisfeta per la esmerada execució dels aludits estudiosos joves.

Está en estudi la humorada *Sebas al cap*, y la segona part *Grills de las sebas*.—M.

SABADELL.—Devant d' una, com sempre, numerosa y distingida concurrencia, se posá en escena el diumenge passat en lo teatro de «L' Academia Católica» d' aquesta ciutat, lo drama en tres actes de D. Joaquim Albanell y Vila *Las calsas de vellut*, el qual obtingué un verdader éxit. Per fi de festa se posá en escena la comedia ab un acte *La Tunyina*, que distraigué agradablement á la escullida concurrencia que hi assistí.

En «Euterpe», lo mateix diumenge, y també á la nit, s' hi doná una representació de la sarsuela en un acte *Lo somni de la Ignocencia*; la que siguié molt del agrado del públich.

Lo dissapte próxim en lo teatro «Campos de Recreo» y diumenge en lo Principal, debutará la companyia de opereta italiana Bonazzo y Milzi.—S.

Lo cant de la Senyera

LLETRA D' EN JOAN MARAGALL Y MÚSICA D' EN LLUIS MILLET

Al demunt dels nostres cants
aixequem una Senyera
que 'ls farà més triomfants.

¡Au, companys, enarboremla
en senyal de germandat!
¡Au, germans, al vent desfemla
en senyal de llibertat!
Que voley! ¡Contemplemla
en sa dolça majestat!

Oh bandera catalana,
nostre cor t' es ben fidel:
volarás com au galana
pel demunt del nostre anhel:
per mirarte sobirana
alçarem els ulls al cel.

Y et durem arreu enlaire,
et durem, y tu 'ns durás:
voleyant al grat del aire,
el camí assenyalarás.
Dona veu al teu cantaire,
llum als ulls y força al braç.

Novas

Comensa en lo folletí del número present, lo reputat drama *Clarís*, en tres actes y en vers, original del aplaudit autor D. Conrat Roure.

Quedarà completat ab pochos números.

La trascendental obra del «Orfeó Catalá», á mida que adelantem va revelantse cada dia més potentia. Bona prova es d' aixó, la festa musical celebrada diumenge passat en lo teatro Lírich. La espayosa sala, plena á curull presentá deleitós conjunt, agrupant en un sol desitj, un públich numerós com pocas vegadas s' haigi vist, estasiantse sentint bona música, executada per l' «Orfeó Catalá», quin cos coral lo forman actualment 35 senyoretas, 60 homes y 35 noys, baix la direcció dels professors D. Lluís Millet, D. Joseph M. Comella y la senyora Werhle.

Després del discurs del president del Orfeó y repartits los premis als alumnos, la secció de noys interpretá ab molt ajust una ben trassada lliadó de solfeig composta per lo senyor Comella. Cantá després *Lo noy de la mare*, cansó armonisada per lo mateix professor.

Acte seguit la senyora Werhle, cantá ab molt bona escola, tres inspiradas composicions de Millet y altres de populars, reventne grans aplausos. Acabá la primera part ab la bonica cansó popular *La pastoreta*, per lo coro d' homes, que tingué de repetirla.

Ocupá la segona part l' *Ave Maria*, y fragments de la missa de Victoria, quinas filosóficas melodías signeren escoltadas y rebudas ab entussiasme; los ben compostos *Goigs*, de Brudieu, y lo patriótic *Cant de la Senyera*, de Millet, quinas nervudas estrofas foren unánimament aplaudidas.

Ab festas com la present, lo realsament moral artístich de nostre poble, se collocará prompte al lloch que deu ocupar y l' «Orfeó Catalá», haurá aportat una part inesborrable á tant important regeneració.

PRINCIPAL.—Avuy deu inaugurar temporada la companyia de sarsuela de la qu' en forman part los senyors Colomer, Huervas, Montero y Gil.

La empresa te en cartera algunas sarsuelas catalanas per estrenar.

LICEO.—*Otello* y *Manon Lescaut*, han obtingut molt bon conjunt, havents' hi distingit las artistas Petri, Del-Torre y Monteleone.

S' anuncia la primera representació de la opera *Falstaff*.

ROMEA.—Han matinejat las funcions de benefici. Ahir tingué lloch la primera de la temporada, dedicada al últim artista que de la bona fornada queda en aquella casa, D. Iscle Soler. Las obras escullidas foren de Soler (Pitarra), *Senyora y Majora* (en tres actes), y *Los cantis de Vilafranca*, (en un).

NOVETATS.—Ha obtingut molts aplausos la companyia Cepillo en lo desempenyo de las obras *Felipe Derblay*, *La pasionaria* y *El octavo no mentir*.

La companyia Tutau passará á continuar la temporada d' hivern en aquest teatro.

TÍVOLI.—La popular ópera *La Dolores*, ha tornat á

presentarse tan frescal com sempre, atrayent sos innumerables amants (espectadors), que continuan embadalits per sas gracias naturals com als primers dias de conéixerla.

Se preparan variadas sarsuelas de las més celebradas.

ELDORADO. — La companyia italiana de Bonazzo y Milzi ha cumplert ab lluhiment sos compromisos en aquest teatro, donantnos á coneixer en la funció de dimars últim *La Modella*, última producció del celebrat compositor Suppé, la qual ab tot y presentarse ab escassa propietat y falta d' ensajos, deixá apreciar bonichs trossos musicals dignes de la reputada firma que portan.

Dijous l' artista cómich Milzi ab motiu de la seva *serata d'onore*, en lo variat programa qu' escullí, demostrá una vegada més la seva especialitat que l' ha colocat entre 'ls primers en son género.

Per avuy está anunciada en aquest teatro la inauguració de la temporada de sarsuela. La companyia es triada. La direcció á cárrech del intelligent artista don Bonifaci Pinedo. Un dels alicients de la mateixa es lo formarne part lo popular actor catalá D. Frederich Fuentes.

Los estrenos abundarán, donchs, la empresa te en cartera tot lo de més éxit estrenat últimament á Madrid.

GRANVIA. — Molt be ha comensat la companyia de ópera económica, donchs, l' ajust ab que han sigut posadas las que s' han presentat fins ara, han donat crédito mes que suficient pera que 'l públich los distingui ab son favor.

Próximament se cantarà la inspirada partitura *Gli amanti di Teruel*.

FRONTÓN CONDAL. — En lo partit del diumenge últim lluytaren Portal y Altamira, vermells, contra Gamborena y Pequeño d' Abando, blaus.

La primera mitat del partit resultá competidíssima en extrém, no aixís la segona, en que Gamborena, empenyat que no deu guanyar cap partit en aquest frontón, flaquejá moltíssim. A pesar de portar ells la ventatja en totas las igualadas de las tres primeras decenas, desde el tanto 29 que fou la última, l' agafaren los vermells, deixant á sos contraris en 46 tantos.

Portal estigué trevallador, com aixís son saguer, encare que colocantse bastant malament. Lo Pequeño de Abando tingué ratos bons y altres dolents, ajudant á prosperar la mala estrella de 'n Gamborena.

LA PONCELLA. — Diumenge passat tingué lloch una escullida funció, formant part del programa la divertida comedia de Gumá *L' amor es cego*.

Tots los joves aficionats que prengueren part en las dos obras varen ser aplaudits per la numerosa concurrencia, y en especial la senyora Osona, senyoreta Suné y senyors Morató, Sinca, Feliu, Galán, Miquel y Serano.

CÍRCUL DE LA ESQUERRA DEL ENSANCHE. — Representaren diumenge, devant de numerosa y lluhida concurrencia, una aplaudida comedia castellana en tres actes, que tingué una esmeradíssima execució, distingintshi notablement lo intelligent aficionat senyor Rodríguez, y essent secundat ab bon acert per la senyoreta Pardellans y los senyors Rosell y Loez.

Per fi de festa se posá en escena la xistosa comedia de Arnau *Las tres alegrías*, essent desempenyada ab molta perfecció per la senyoreta Pardellans y senyors Llach, Feliu, Sala, Roca y Condeminas, que foren molt aplaudits per lo numerós públich.

Per lo dia 18 anuncia aquest elegant Círcul una funció á benefici dels soldats ferits que tornin de Cuba, representantse lo drama del immortal Soler *La Dida y Los Asistentes*.

Es digna de aplaudir tal conducta, y creyém que 's veurán colmats ab éxit los esforços de aquest important Círcul.

INSTITUT SALESIÁ. — Ademés d' una pantomima y del estreno de *Una cosa que passa*, qu' en parlém en son degut puesto, s' hi estrená *El Empresario*, all-y-oli del paper de *Querubini* y unas escenas teatrals escritas ab garbo per D. Rafel Alvarez, qu' entretingueren de debó al públich. La banda de la casa que dirigeix el notable mestre Plans tocá bonicas pessas.

LA CAMELIA. — Ab la producció *Al peu de la creu* trobaren ocasió de lluhirse la senyoreta Llovet, l' intelligent director d' escena senyor Andrés, y els senyors López y Nogués.

LA OLLA. — Després d' una vetllada artística-humorística, el senyor Alfonso representá el monólech de 'n C. Gumá *Ecce Homo*.

TERTULIA CATALANISTA. — La funció de dijous passat, ab las bonicas produccions *La mitja taronja*, de Arnau, y *Una poma per la sed*, d' Escaler, portá al teatro Romea un públich tant numerós com distingit, desitjós sempre de aplaudir obras selectes de nostre teatro catalá, escullidas ab sens igual acert per la digna Junta, que fa tot quant humanament pot pera conseguirho.

LATORRE. — Per avuy te anunciada en lo teatro Romea la representació de la bonica pessa *Entrar per la finestra*.

LOS CANTADORS. — Diumenge passat se representaren las obras de Pitarra *Lo ret de la Sila* y *A vora del mar*, distingintshi en son desempenyo la senyoreta Vendrell y senyors Florenza, Bons, Alonso y tots quants hi prengueren part.

CENTRE PROVINCIAL DE LLEYDA. — Diumenge á la nit inaugurrá aquest ja important Centre que acaba d' establirse en aquesta ciutat, en lo carrer Nou de Sant Francesch, número 7, principal.

L' acte se solemnizó ab una vetllada literaria-musical que resultá importantíssima, tant per lo ben combinada com per los celebrats artistas que hi prengueren part.

Desitjem al Centre tanta prosperitat com per sa importancia 's mereix, y agraphim l' atenta invitació de que siguerem objecte per part de la Junta.

FOMENT RECREATIVU DEL INSTITUT. — Escullit programa formá la funció que aquesta important societat doná diumenge passat en lo teatro Olimpo. A més del estreno ressenyat al lloch corresponent, las pessas *Una poma per la sed*, *Fotografias* é *I Feroci Romani*, las quals obtingueren una execució molt acertada, sobressurtint la senyora Puchol y els senyors Bové, Roca, Planas, Pladevall, Jou, Rius, Clapera, Parés y Fomaguera.

LA RIALLA. — *Muralla de ferro*, celebrat drama del senyor Got y Anguera, sigué l' obra escullida diumenge á la nit, per aquesta societat. Lo desempenyo sigué notable, notantshi en las escenas de conjunt y especialment al final, la experta direcció del conegut artista senyor Brunet.

Ilusions y desenganys

Al fill meu del meu cor

Oh, vida meva! Volgut fill meu!...
 ¿Per qué 'm demanas ab tant ardor
 que un vers te fassi per' mor de Deu,
 que un vers te fassi ple de dolor?...

¿No consideras que 'l pes dels anys
 trenca ma lira y ofega 'ls sons?...
 ¿Qué vols que cantin mos desenganys
 que grat ho trobin tas ilusions?...

Darrera 'ls nuvols d' un cel d' hivern
 tu ja hi contemplas, ab afany viu,
 brodat d' estrelles lo manto etern
 ab que s' enjoyan las nits d' estiu.

Y jo, ma vida, mirant lo sol,
 fins quan mes crema me sento inquiet.
 A la edat meva, fins en Juliol
 ja un hom tremola per por del fret.

Culls una rosa, y ab la ilusió
 que als joves cega com daurat fum,
 cóm te cautiva son rich coló!...
 cóm t' ubriaga son dols perfum!

Y jo, mirante, no penso més
 que en que una punxa se 't pot clavar:
 tú sols contemplas son coló encés;
 jo... sols la espina que 't pot punxar!

Tú, en una guerra tan sols hi veus
 per entre 'ls nuvols de fum, lo llor,
 la gloria ansiada y 'ls richs trofeus
 que la victoria dona al més fort.

Y jo, entristintme, mentres retruny
 lo canó bélich que engendra 'l llamp,
 planyo als que cauhen, veyent al lluny
 à la miseria... la mort... la fam!

Tú, de la soca del roure vell
 que ab sa capsada detura 'l sol,
 vas demanarme per ton fill bell,
 destralejarlo per fé un bressol.

Y jo, ma vida, t' ho vaig privar,
 y may fins are t' he dit per qué;
 sí planšó encare jo 'l vaig plantar...
 Féune ma caixa quan moriré!

Oh, vida meva!... Fill meu del cor!...
 Si tú en mos versos vols trobar mel
 cerca 'ls que feya quan no era mort
 aquest cor que are sols mira al cel.

Cerca 'ls que feya quan, sent com tú,
 per la esperança sempre alentat,
 en l' amor creya, foll com ningú,
 y no dubtava de la amistat.

Quan de la gloria lo resplandor
 cegaba encare mos tendres ulls;
 cerca 'ls que feya quan ab amor
 de nostra historia llegia 'ls fulls.

Mes, ay!... Com fugen los oronells
 quan las neus copan los alts turons,

quan s' emblanquieren los meus cabells
 també fugiren mas ilusions.

Y des llavoras, á tot clam dú,
 tot me son dubtes, volgut fill meu,
 dubto dels homes... dubto de tú!...
 y en res puch creure. Sols crech en Deu!

La vritat sola que al cor dels bons
 la Fé hi arrela y 'l curs dels anys!
 Mes, ¿cóm entendre pots mos afanys,
 si á tú 't fan viure las ilusions
 y á ne mí 'm matan los desenganys?...

RAMON SURIÑACH BAELL.

Enigmas

Geroglífich

BLANCH BLANCH
 BLANCH

I

I

SUBIRANA.

Combinació-carta

S. Dn. Pep Gol

Ja u veu 'l Romea está perdut, mal any. ¡Un musich
 fa comedia pel teatro!

b. s. s. m.,

J. P. C. V.

L' HOME DELS NASSOS.

**

Las soluciones en lo número próximo

Correspondencia

Llorens Pomes: no está en carácter.—Joseph Fiquer: mes concis potser aniria.—Bartomeu Curiá: es assumpto que deu pensarse més.—Joan Vilasquité: no va mal.—Guillem Camps: es molt confós.—Ramon de la Rosa: anirá.—Ricardo Catalá: suposem li estaria be.—Rujoca petit: veurém en altre cosa.—Joseph Franquesa: rebut.—M. Argimón: la *Intima* va millor.—Jaume Balaguer y Soler: es tema propi de discusió y no tindria l'interés d'actualitat convenient, per altre part va be.—Pere Bou: degut als últims aconteixements deu haverse traspaperat.—Joaquim Font Fargas: anirá.—Eugeni V.: nos ha entretingut la lectura, coneixem al subjecte y sos defectes.—Riu de Runas: veurém de publicarne algún.—R. Cabruja: no es nou.—J. C. P.: va be en son fondo, en detall te poch vol. y cita algun nom que no li correspon tal honor.—Mariano Moulins; Joseph Claper; J. Ascor; J. Aladern; Ramon Clos; Lluís Míret; J. Oriol; Guillem Torres; Albert Montmany; Bonaventura Castells: en la impossibilitat de contestarlos particularment com se desitjaria, mil gracias á tots, s'agraeix de cor.—Lluís Tintoré: es fluixet.—C. Samá: *Extravagancias*... duptem fins á quin punt es prudent atacarho de tal manera, y aixó que, per are opinem igual. *Lo vici* anirá.—Joseph M. Rius: veurém de combinarho.—Jan Llapi: te massa extensió, envihi altre cosa.—Anton Navarro: lo fondo es bo, te conceptes elevats, pero la forma es descuydada. P. O. O.: be las *Intimas*.—Modest Gual: es poca cosa.—Alfred Barberán: está be.—Joan Oriol Bosch: l'estil es bo.—Quimet Borrell: passá la oportunitat.—Joseph Callet Pont: no van mal.—M. Argimón: te massas punts de contacte ab l'altre qu'es publicá.—Ignasi Soler y Escofet: veurém si será lo dit.—Benet Padrós: deuria cambiarse'l final.—Ferrán Canellas: anirán algunas.

Lo demés no va prou be.